

HUCURAT HAREKETİ

Hucurat Hareketi Aylık E-Dergi - Sosyal Medya: @hucurathareketi

Sayı:8 (Ağustos'2025)

Gazze Halkaları

Yaşam hikayeleri

Şiirler

Semboller

Gelişmeler

"Gökyüzüne ayı ve yıldızları asalım" deseniz yok demez. **"Merdiven alalım mı?"** diye sorar. **"İ ih gerek yok omuzuma çıkar sen asarsın"** deyiverseniz sevinir, mutluluktan boynunuza sarılır. **"Hadi çabuk olalım sabah olmadan hepsini gökyüzüne asalım"** diyebilir. Çocuk kalbi böyledir. Arı duru piru pak. Kanat taksanız uçacak. Yine bir çocuğa annesi hastalandığında onu iyileştirecek şeyin avuçlarında biriktireceği yağmur damlaları olacağını söylemeniz koşar yağmurun altında minicik avuçlarını açar.

İşte çocuklar böyle içten böyle neşeli ve böyle tertemizdir. Söylediğiniz şeylere inanır ve o küçük kalplerinin sıcaklığıyla tüm yuvanızı ısıtırlar. Lakin bir yer var ki orada artık çocuklar hiçbir söze inanamıyor ve hiçbir kimseye güvenemiyorlar. Hiç kimse onlara dünyanın iyi bir yer, büyüklerin de çocukları seven yetişkinler olduğuna inandıramıyor: Gazze...!

Gazze'de gökyüzü çocuklara kapalı. Deniz onlara yasak. Gazze'de çocuklara büyümekte yasak. Çocukların hep çocuk kalacağı ama asla çocuk gibi gülüp oynayamayacağı yer Gazze. Küçük kalplerin bombaların gürültüsüyle durduğu, koca ihtiyarlar gibi saçlarının ihtiyarladığı yer Gazze.

Gazze'deki çocuklar gökyüzüne bakıyor ve bekliyorlar. Bomba düşer mi diye değil. Yardım gelir mi diye de değil. Başka bir şey bekliyorlar... Başka bir şey!

(Diyanet Radyo'dan alınmıştır)

VAN'LI ÇOCUĞUN BIRAKTIĞI GAZZE NOTU

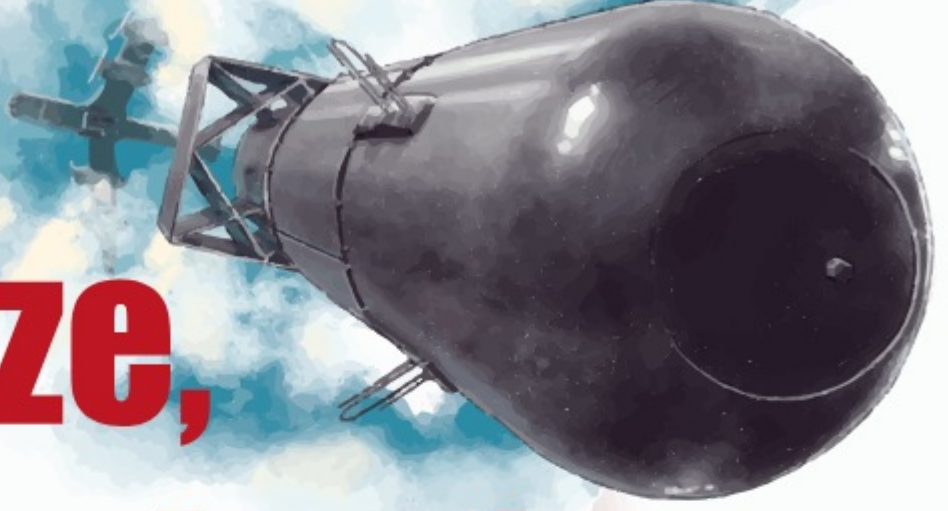
Geçen sene bu vakitlerde İstanbul'dan Türkiye turuna çıkmıştık. 1 ay boyunca Karadeniz'den başlayarak Doğu Anadolu, Güney Doğu Anadolu ve İç Anadolu şehirlerinin merkezlerinde çadır kurup Filistin resim sergileri açmıştık. Genelde Filistin davasına özeldeyse Gazze'deki soykırıma ve şanlı direnişe dikkat çekmeye, bir farkındalık oluşturma gayretindeydik.

Yola çıktıktan günler sonra (tahmini olarak 2. haftamızdaydık) Van'a ulaşmıştık. Çadırımızı kurmuş ve resim sergimizi açmıştık. Çadırda ise çocuklar için boyama standımız vardı. Van'ın çocukları gün boyu gelip boyamalar yapıyorlardı. Sonradan fark ettim ki bir çocuk uzunca olan boyama sayfasına **"Uçak geçerken mutlu olmayan çocuklar var"** diye not bırakmıştı. Üstüne bir de kalp içinde Filistin bayrağı yapmıştı.

O notu görünce fena olmuşum. Ağlamamak için kendimi zorluyordum. Gelen giden oluyor konuşuyorduk. Halim çok kötüydü ve bu yüzden çadırın biraz uzağına gidiyordum. Rahatlamaya, daha doğrusu normalleşmeye çalışıyordum. Donuk bakıyor dalıp gidiyordum. **"Çocuk sen kimsin ya. Ne yazdın öyle"** diye kendi kendime söyleniyordum. O an açtığımız sergi, kurduğumuz çadır, çıktığımız uzun Türkiye turu filan hepsi bomboş gelmişti bana. Belki çoğu kez benzer yazıları ya da görüntüleri gördüğümüzde alışkanlık tecrübesiyle bakıp devam ediyorduk normal yaşama. Ama o gün o yazı beni çarpmıştı. Boyama sayfasından o yazıyı kesip sakladım.

Dergimizin Ağustos sayısı için arşivi kurcalarken o sayfaya denk geldim.

Eyüp Güzel

Gazze, Hiroşima'nın 10 katıdır!

15
HUCURAT HAREKETİ

İsrail tarafından Gazze'ye
125.000 ton bomba atıldı ve
2.613 aile tamamen katledildi.

ABD'nin 1945'te Japonya'nın
Hiroşima kentine attığı atom
bombasının **13.000 ton**
olduğu tahmin ediliyor.

Bu rakam, İsraillilerin
7 Ekim 2023'ten bu yana
Gazze'ye attığı tüm
bombaların onda biri kadar.

Kaynak: almayadeen.net

GAZZE'DEN SAAFA'NIN HUCURAT HAREKETİ'NE MEKTUBU

Editör: Pınar Demirel

7 Ekim 2023 sonrası Aksa Tufanı ile uyanıp Aksa derdiyle dertlenen, çoğu zaman Gazze halkını hayretle izleyen biriyim. Onların imâni bakış açısı bana kendimi sorgulatıyor. Her gün adım adım bu davanın mücadelesini vermeye çalışırken sürekli farklı tanışıklıklar yaşamaya başladım. Onlardan birisi Gazzeli kardeşim Saafa oldu. Genç bir hanım kardeşimiz olan Saafa ile her yazışmamız veya görüşmemiz beni silkeliyor ve umut veriyordu.

Hucurat Hareketi'nin Ağustos sayısında ana konu Gazze olunca, Saafa kardeşimden kendi hikayesini yazmasını rica ettim. Gazze'deki yaşamını, mücadelesini yazmasını istediğim Saafa bana: **"Pınar abla nasılsın? Gazze çalışmaların nasıl gidiyor? Senin için yapabileceğim bir şey var mı?"** diye sormuştu. Sadece yutkundum... Şimdi sözü Saafa kardeşime bırakıyorum.

Ben Gazze'nin güneyindeki Han Yunus şehrinde yaşıyorum. 22 yaşında Filistinli bir kızım. Direniş topraklarında doğdum ve büyüdüm. Annem, babam, 3 erkek kardeşim ve 6 kız kardeşimle birlikte 11 kişilik bir ailemiz var. Üniversitede muhasebe okuyordum. Son sınıfın başındaydım ve sınıfımda ikinciydim. Eğitim benim için çok önemliydi. Gelecek planlarım büyüktü ve mesleğimde başarılı olmayı hayal ediyordum.

7 Ekim 2023 Aksa Tufanı öncesinde işgal, saldırı, katliam yine vardı. Ölümlere yine alıştık fakat 2 yıldır olduğu gibi değildi. Bu yüzden biz 7 Ekim öncesi biraz daha rahattık. Babam (Allah onu korusun) hiçbir şeyi bizden eksik etmezdi. Elektriğimiz, suyumuz, çamaşır makinemiz, buzdolabımız ve hayatımızı kolaylaştıran birçok şeyimiz vardı.

Ama 7 Ekim'den sonra her şey değişti...

Yaklaşık 20 kez farklı yerlere göç ettik ve her göç, bir öncekinden daha zordu. En yakın arkadaşımı, 3 amcamı, kuzenimi, dayımı, 2 teyze oğlumu ve kalbime yakın birçok dostumu kaybettim. Her biri hayatımın bir parçasıydı... Yoklukları içimde derin yaralar bıraktı.

Artık canımızın çektiği yiyeceklere ulaşamıyoruz. Çünkü ya paramız yok ya da o yiyecekler zaten bulunmuyor. Şeker, tatlılar, temel gıdalar yok. Elektrik yok. Çamaşırları ellerimizle yıkıyoruz. İçmek, abdest almak, yıkanmak için bir kova suyu paylaşmak zorundayız.

Yorgunluk sadece bedensel değil; ruhumuz da yorgun. Hep birlikte büyük bir tükenmişlik yaşıyoruz.

Gazze halkı olarak her zaman eğitimin gücüne inandık. Biz zeki, üretken ve öğrenmeye tutkulu insanlarız. Ama işgalci, bu gücümüzü de hedef aldı. Okulları, üniversiteleri ve camileri yerle bir etti. Artık çocuklar sabahları okul çantası yerine su bidonunu sırtlanıyor. Çünkü bilgi değil, hayatta kalmak öncelik oldu.

Ben de bu durumu yaşayan on binlerce öğrenciden biriyim. Savaş nedeniyle ve ekonomik zorluklar yüzünden üniversiteyi bırakmak zorunda kaldım. Yaklaşık iki yıldır eğitimim yarım kaldı. Tüm bu acılara rağmen hâlâ "Elhamdülillah" diyoruz. Sessizce acımızı taşıyoruz, bu enkazın ortasında bile insanlığımızı korumaya çalışıyoruz.

Okuyan, duyan, şahit olan herkese mesajım şudur:

Bizler haberlerdeki sayılardan ibaret değiliz. Biz, yarım kalmış hayalleriz... kırık kalpleriz... yorulmuş ruhlarız. Çok şey istemiyoruz; sadece bizi görün. Biz de insanız... yaşamayı hak ediyoruz.

Özgürlüğün Sembolleri

İsrail'in işgal politikaları sonucu Filistinlilerin toprakları zorla ellerinden alınıyor. Yerlerine İsrail yerleşimleri kuruluyor. Bu durum Filistin halkının yaşama hakkını ve özgürlüğünü elinden alıyor. Ama Filistin halkı özgürlükleri için her zaman mücadele etti. Bu mücadele tüm dünyaya örnek oluyor. Bu mücadeleler sonucunda ortaya bazı semboller çıktı. İşte o sembollerden bazıları;

Editör: Nuran Erdin / Siirt

Karpuz

İşgalden sonra Filistin bayrağını yasaklandı. Ancak bu yasak Filistin halkına engel olamadı. Halk içinde Filistin bayrağının rengini barındıran karpuz dilimi sembol olmaya başladı. Bayrak yerine kullanılan karpuz dilimi özgürlüğün ve direnişin sembolü haline geldi. Aynı zamanda sınırları aşır dünyada sembolleşti.

Zeytin yaprağı

Zeytin, Filistin ekonomisine büyük bir önem sağlıyor. Filistin'de zeytin hasadı ve zeytinyağı üretimi önemli bir geçim kaynağı. İsrail işgali altında olan Filistinli çiftçilerin zeytin ağaçları sık sık kesilip yakılıyor. Bu saldırılara rağmen Filistinliler her yıl zeytin fidanı dikmeye devam ediyor. Zeytin yaprağı, Filistin'de özgürlüğün, umudun, direnişin ve toprağına sahip çıkmanın sembolüdür.

Anahtar

Filistin'de bir anahtar sadece bir kapıyı açmaz. Bir insanın mazisini, acılarını, hüznlerini, anılarını, gülüşlerini ve hayallerini açar. Yüzbinlerce Filistinli zorla çıkarıldıkları evlerinden giderken o anahtarlarını yanlarına aldılar. Çünkü bir gün geri döneceklerine kıyamet gününe inandıkları gibi inandılar. Bugün hala 50 yıl önce evi gasp edilip sürgün edilen yaşlı bir Filistinlinin bezlere sarıp sakladığı paslanmış bir anahtar vardır. O anahtar bir çocukluğun sesini, şen şakrak gülüşlerini bir zeytin ağacını ve yıkılmış bir evin umutlarını saklar.

Kefiye

Filistin halkının sesiz bir çığlığıdır. Sadece bir kumaş parçası değil, Filistin halkının kimliğini, direnişini ve köklerini taşıyan bir semboldür. Siyah beyaz desenlerle örülmüş her çizgi acının, umudun ve sabrın izlerini taşır. Toprağı zorla elinden alınan bir babanın omzunda, yıkılmış evine bakan bir annenin başında, taş atan bir çocuğun boynunda kefiye vardır. O toprağını terk satmayanların örtüsüdür.

Hanzala

Sırtı bize dönük olan küçük bir çocuktur. Filistinli karikatürist Naci el-Ali'nin çizdiği bu çocuk sürgünün, yalnızlığın ve direnişin sembolü olmuştur. Sırtını dönmüştür çünkü o, adaletsizliğe küsüp dünyanın sessiz oluşuna yüz çevirmiştir. Hanzala 77 yıldır 10 yaşında. Topraklarına dönene kadar büyümeyecek. Özgürlüğüne kavuşup topraklarını geri alana kadar zaman onun için hep aynı kalacak. Hanzala'nın karikatüristi Naci El-Ali 1987 yılında ağustos ayında Londra'da yolda yürürken arkasından onu takip eden İsrail ajanları tarafından suikasta uğradı. Hanzala yetim kaldı ve bir daha bize hiç yüzünü dönmedi.

GAZZE'DEN İSTANBUL'A UMUT YOLCULUĞU

Editör: Sümeyye Sancak

Bir pazar öğleni geçmişti. Telefona baktığımda, annemin arkadaşının mesajını gördüm. Uzun zaman olmuştu görüşmeyeli. Mesajda şöyle yazıyordu:

"Selamünaleyküm Sümeyye. Annene söylemiştim, Sarıyer'de Filistinli bir kızımız var. Numarasını atayım, onunla ilgilenir misin?"

O hafta yoğunluk ve hastalık sebebiyle görüşme sağlayamadım. Lakin fazla zaman geçmeden, Filistinli arkadaşla iletişimi sağladım. İsmi İman Karakaşlı'ydı. Tatlılığı, güler yüzü ve tatlı dili olan bir arkadaştı. Hoş sohbet ettikten sonra, kendisinin hayat hikâyesini dinlemek istedim.

İlk önce çekiniyor, konuşamıyordu. Biraz da Türkçesi zayıftı; telaffuzlarda zorlanıyordu. Velhasıl, İman kimseden yardım almadan ayakları üzerinde duran, henüz 22 yaşında bir kızdı. Babası doktordu ve uzun bir süre Gazze'ye girme yasağı vardı. O sene izin çıkmış ve Gazze'ye dönmüştü. Döndükten kısa bir süre sonra Aksa Tufanı başlamıştı.

Bu arada, en küçük erkek kardeşi de kanser hastasıydı. Daha 15 yaşındaydı ve savaşla beraber durumu ağırlaşmıştı. Annesi ve kardeşi, babasının yardımıyla Gazze'den çıkmışlardı. O sırada annesiyle vedalaşmak için yanına giden İman ise babasından gelen bir telefonla, annesinin pasaportuyla Mısır'a geçmişti. Babasız geçen uzun seneler sonrası "kavuştum" diye düşünürken yine ayrılık düşmüştü.

Kardeşlerinden biri İstanbul'da üniversitede ekonomi bölümü okuyordu. Onun yardımıyla pasaportunu çıkarıp bir şekilde İstanbul'a gelmişti.

Buradaki macera ise bitmemiş, yeni başlamıştı. Nasip işte... Sarıyer'de İstanbul Üniversitesi Maslak Kampüsü ve yurdu onu kabul etmişti. İşlemler tamamlanana kadar 2-3 gün misafir olarak kalmıştı. Lakin yurtdışından gelen öğrencilerin kayıt işlemleri uzun sürdüğü için maalesef 3 gün içinde bitmemiş, dışarıda kalmak zorunda kalmıştı.

Nisan'da geldiği için, Nisan yağmurlarına ve soğuğuna rağmen yılmadı. Dil bilmemesi, yer bilmemesi onu yıldırmamıştı. İşlemler tamamlanınca yurda kabul edilmişti. Ama bununla bitmemişti. Üniversite onun okul ücretini ödemeyi kabul etmişti fakat yurt ve yemekhane için ödeme yapması gerekiyordu. İstanbul'daki kardeşi elinden geldiğince yardımcı olsa da yeterli olmuyordu. Arada mimarlıkla ilgili küçük işler yaparak geçinmeye çalışsa da ödemeleri zor oluyordu. Buna rağmen hamd eden bir İman vardı.

Bu kardeşimiz için kolları sıvamanın zamanı gelmişti. Elimizden geldiğince destek olmaya çalıştım ama bir yere kadardı. Sonra öğrendim ki buradaki ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, kalan parasını ve gelen parayı kanser olan kardeşine gönderiyormuş. Çünkü babası gönüllü doktordu. Aslında Gazze'de çok ferah, yaşam kalitesi yüksek bir hayatları varmış. Savaş başlayınca her şeylerini kaybetmişlerdi.

Bir konuşmasında şöyle demişti: "Gazze'de yaşamak zorluklar içinde de olsa güzeldi. Kudüs'e gitmedim; gitmek istesem de İsrail zorluk çıkarıyordu. Hayatımıza devam ediyorduk, zor da olsa. Şimdi ailemden ve vatanımdan ayrı kalsam da umudum var. Mimarlık okuyacağım, okulumu bitirip Gazze'yi yeniden inşa edip güzelleştireceğim."

O söz beni çok etkilemişti. Her buluştuğumuzda ondan bir şey öğreniyordum. Yılmadan hayata tutunmayı öğrenmişlerdi.

İlk İstanbul'a geldiğinde "Hayat bu kadar kolay ve basit mi? İnsanlar nasıl bu kolaylık içinde Allah için bir şey yapmıyor?" diye şaşırılmıştı. Rahatlık içinde şükürsüzlük ve İslam'ı yaşamamak ona çok garip gelmişti. Zaman geçtikçe, özlemleri ve hasreti artıyordu.

İstanbul'da bir yılı dolmuştu. Üniversite dışında sadece pasaport işlemleri ve kardeşiyle buluşmak için dışarı çıkmıştı. "Gazze psikolojisi"yle yaşıyor, bulunduğu ortamdan ayrılmamaya çalışıyor, kendi çevresini oluşturmuyordu. Arada bir buluşuyor, küçük küçük hayat hikâyesini dinliyordum. Her anlattığında gözleri doluyor, benim de aynı şekilde...

Daha sonra neler yapacağımızı konuşup karar alıyor ve ayrılıyorduk. İman şimdi ne mi yapıyor? Üniversiteye kabul edilmesi için işlemlerini tamamladı. 3. sınıfı bitirmesine rağmen maalesef kurul kabul etmedi ve 3. sınıfı tekrar okuyacak. Kabul edilmeyen sadece sınıf değil, stajyerliği de kabul edilmedi; onu da burada tekrar yapacak. Ailesine özlem duysa da davası, umudu ve hedefleri için mücadelesine devam ediyor.

İman, bizler için sadece bir arkadaş değil; inancı, azmi ve sabrı ile davamıza sadık kalmamız için bir örnek. Onun hikâyesini paylaşmak istedim; belki bir kalpte kıvılcım olur diye.

RUHUMUN RUHU

İşgalci İsrail'in yapmış olduğu zulmü bir hayat hikayesiyle kaleme almak istedim. Aslında bu bir hayat hikayesinden daha çok şey. Bir direnişin, sevginin ve acının sembollerinden biri oldu. Örnek almamız gereken çok işaretler var.

Rim ve dedesi Halid Nebhan'ın hikayesi bu

Rim, Gazze'nin el-Nuseyrat isimli bir mülteci kampında yaşayan 3 yaşında ve dünya tatlısı bir kız çocuğu. Babasız kaldığı için dedesi Halid'in himayesindeydi. Her gün onunla oyunlar oynar, bisiklete binerdi. Masum bedeni ve ruhu daha zulmü tam anlamıyla anlayamayacak kadar küçüktü. Maalesef o yaşında masumiyetle, gülücükleriyle, sevgi dolu haliyle kaldı Rim.

Dedesi, torunu Rim'in büyüüp üniversiteye gideceğinin hayalini kurduğunu söylerdi. Ama olmadı! Çünkü İsrail'in soykırımı Rim'e de vurmuştu. Rim şehit çocuklar zümresine katıldı. Dedesi onu kefenlenmeden önce sıkıca sardı. Kokusunu içine çekti ve gözlerinin içini öperek ona "Ruhumun ruhu" dedi. Dedesi şehit olmadan önce torununa "kalbim ve göz bebeğim" diye seslenirdi.

Rim'in şehadetinden sonra dedesi Halid amca, torunundan geriye kalan tek bir küpesini yakasına takarak onun anısını yaşamak istedi. Dede Halid'in geri kalan günleri kalbi kırık, gözleri yaşlı, şükür ve tevekkülle geçti. Rim'in ardından dedesi Halid amca da İsrail'in başka bir saldırısında ruhunu teslim ederek şehadet makamına.

Torun ile dedenin ayrılıkları çok uzun sürmedi. Dede Halid, torunu Rim'e kavuştu sonsuzluk diyarında. Rabbimiz hepimize sevdikleriyle sonsuzluk aleminde kavuşmayı nasip etsin.

Ümmü Gülsüm Arık / Siirt

GAZZE ÇOCUK KİTAPLARI

Editör: Hilal Takmaz

Ülkemizin sevilen çocuk kitabı yazarlarından İlknur Koç Aytaç, Kudüslü Ömer kitabının hikayesini her anlatışında der ki; bu konuda benden önce çok iyi kalemler önemli eserler ortaya koymuştur, diye düşünüyordum. Fakat arama motoruna yazıp baktığımda tek bir kitap bile bulamadım. Hiç cesaret edemesem de çalışmaya başladım ve ortaya Kudüslü Ömer kitabı çıktı. İyi ki vazgeçmemiş, gayrete devam etmiş te hala en sevilen Kudüs kitaplarından birini okuyabiliyoruz. Sonrasında gerek okul öncesi gerek biraz daha büyük çocuklarımız için güzel eserler ortaya kondu. Özellikle Aksa Tufanı sonrası bu konuya ilğimiz artınca yazarlar bu konuyu çalıştılar, yayınevleri daha çok eser bastı, elimizde epey bir kitap birikti. Bugün size hassaten Gazze'yle ilgili olan çocuk kitaplarından bir kaçını tanıtmak istiyorum.

15
HUCURATHAREKETİ

İlk kitabımız Hüdhüd kitaptan çıkan **Bir Gazze Masalı**. Okul öncesi yaş grubuna böyle zor bir mevzuyu anlatmak için ehil bir kalem gerekirdi ve en çok ona yakışırdı. **Yazarı İlknur Koç Aytaç**. Sanırım Gazze'yle ilgili Türkçe olarak yayınlanmış ilk çocuk kitabı. Çizerin Rim olarak hayal edip ona benzettiği bir kız çocuğunun Gazze'deki günlerini okuyoruz. Umutlu, neşeli ve meraklı bir kız çocuğu bu. Elindeki oltayla Gazze'nin güzelim denizinden bir şeyler tutuyor. Denizden çıkıp gelenler her seferinde bizi şaşırtıyor. Çocuğun hikayesi fetih ümidi yeşerten yeni bir başlangıçla nihayete eriyor.

İkinci eserimiz Düş Değirmeni yayınlarının **Gazze'nin Arıları ve Samaar**. **Hatice Özdemir Tülün**'ün Ezber Bozan Kadınlar serisini çocuklar da ben de çok seviyoruz. Disney'in hepsi uyduruk olan kahramanlarının aksine tümü gerçek ve bizden olan kadın kahramanları anlattığı bir seridir. Kimi geçmişten çıkıp gelen kimi ise günümüzde yaşamaya devam eden ve başarılarıyla tarihe mal olmuş bu kadınlar hepimize rol model olabilecek şahsiyetler. İşte Samaar'da onlardan birisi. Güzeller güzeli ülkesi Filistin'de, babasının çiçeklerle ve arılarla dolu bahçesinde büyüyor Samaar. Arıcılıkla uğraşan babasına yardım ediyor. Bir gün bahçeleri gri dumanla kaplanıp babasını ondan aldığı anda savaşın ne demek olduğunu öğreniyor. Ama çalışmaktan hiç vazgeçmiyor. Üniversitede öğretmenlik okuyup mesleğini kazandıktan sonra başka güzel işler de yapıyor. Eminim siz de onun hikayesinden ilham bulacak ve hayran olacaksınız.

Size tanıtmak istediğim son eser bir çizgi roman. Çocukların ve gençlerin çok ilgi duyduğu bir tarz anime ve çizgi romanlar. Fakat güvenle çocuğumuzun eline verebileceğimiz temiz içerikli ve değerlerimize uygun çizgi roman bulmak maalesef denizin dibinden inci mercan çıkarmak kadar zor. Neyse ki yayıncılık sektöründe bunu dert edinen insanlarımız var. Sevgili **Merve Safa** hocamız Hüdhüd Kitap'ın yayın editörlüğünü yaparak hem telif hem de tercüme eserlerle bu ihtiyacı karşılamaya gayret ediyor elhamdülillah. İşte "**Gazze: Bir Direniş Çizgi Romanı**" da bu çabanın eseri. Malezyalı bir çizgi roman sanatçısı olan İf Moses'in kendi ülkesindeki gençlere Filistin meselesini ve tarihini anlatmak için kaleme aldığı bu eser eminim bizim

ülkemizde de çok sevilecek ve buradaki sanatçılara ilham olacak. Benim kitapta en sevdiğim şey kahramanların Filistin'in şehirleriyle aynı ismi taşıması. Hikaye örgüsü on bir kardeşin çevresinde dönüyor ve her biri bir Filistin şehrinin hem ismini hem de en karakteristik özelliğini taşıyor. Böylece onların macerasını okurken Filistin'in hem tarihini öğrenmiş hem de şehirlerini tanımış oluyorsunuz.

Benim kitaplığımda bulunan Gazze temalı çocuk kitapları bunlardı. Eğer okuyup beğendiğiniz başka kitaplar varsa lütfen bana yazın, onları da tanıtalım. Hepinize keyifli okumalar.

FİLİSTİN İLE İLGİLİ BELGESELLER

Hazırlayan: Fatma Zehra Takmaz

İsrail 7 Ekim'den bu yana Gazze'de korkunç bir soykırım uyguluyor ve binlerce Müslüman kardeşimiz o zamandan beri katlediliyor. Ben de bu sebeple size Filistinlilerin yıllardır İsrail tarafından maruz kaldığı zulmü anlatmak ve hatırlatmak için film ve belgesel tanıtımları yazıyorum. Bugün de size Filistin ve Gazze ile ilgili birkaç belgeselden bahsetmek istiyorum.

İnceleyeceğimiz ilk belgesel Tabii platformunda yayınlanan **"Gazze'nin Kayıp Çocukları"** belgeseli. Bu belgesel, adından anlaşıldığı üzere Gazze'de kaybolan çocukları ve nasıl kaybolduklarını anlatıyor. 25 dakikalık bu kısa metraj belgeselde bizzat çocukları kaybolmuş ailelerden birkaçı olan Abdullah'ın dedesi ve annesi, Muhammed'in annesi ve Haitham'ın babasını dinliyoruz. Aileler çocuklarının nasıl kaybolduğunu ve bu süreçte neler yaşadıklarını anlatıyor. Bu belgeseli İngilizce seslendirme ve Türkçe altyazıyla Tabii platformunda izleyebilirsiniz.

Tanıtacağım ikinci belgesel ise yine Tabii platformunda yayınlanan **"Gazze Şeridi"** adlı belgesel. Bu belgesel tamamıyla gerçek görüntülerden oluşuyor; bu da belgeselin daha ilgi çekici olmasını sağlıyor. Belgesele Dr. Abu Sitta konuk oluyor ve bize Gazze'yi anlatıyor. Belgeselde Gazze'nin nüfusu, yüzölçümü ve tam olarak nerede konumlandığıyla ilgili bilgiler veriliyor. Gazze ile ilgili az da olsa bir bilgi sahibi olmak isteyen seyirciler bu belgeseli izleme listelerine mutlaka eklemeli. Bu belgeseli Arapça seslendirme ve Türkçe altyazı olanağıyla Tabii platformunda izleyebilirsiniz.

Son belgeselimiz ise **"Tanık"** adlı belgesel. Belgeselde geçmişten bu yana Filistin'de çekilmiş fotoğraflar ve videolar bulunuyor. Belgeselin amacı bize yıllardır Filistin halkının çektiği acılara ve zorluklara tanık olmamızı sağlamak, bir başka deyişle Filistin hakkında farkındalık yaratmak. Belgeselde gerçek fotoğraf ve görüntülere, bir çocuk ve bir adamın konuşmaları eşlik ediyor. Çocuğun konuşmalarını dinlerken bazı söyledikleriyle hüzünlenirken bazı yerlerde yüzümüzde hafif bir gülümseme oluşuyor. Filistinlilerin yıllardır yaşadığı zulme şahit olmak ve İsrail'in Filistin'e yaptıklarını izlemek istiyorsanız bu belgesel tam size göre. Bu belgeseli Arapça ve İngilizce seslendirme ile Türkçe altyazılı olarak Tabii platformundan izleyebilirsiniz.

Bu belgesellerin tümü Filistin hakkında bilgi sahibi olmak isteyen seyirciler için güzel seçenekler olarak ön plana çıkmakta. Eğer siz de Filistin hakkında bir şeyler öğrenmek, orada yaşananları gerçekleriyle görmek isterseniz bu belgesellere bakabilirsiniz. Şimdiden iyi seyirler...

Yolcu Olarak Başlayıp Mihmandarlığa Dönüşen Bir Hikâye

Katıldığım eğitimleri, etkilendiğim insanları, onların anlattıklarını defterlerime not alırım. Fatma hocamla dergi için buluşup röportaj yapınca onu da yazmıştım, deyip defterleri karıştırmaya başladım. Aksa Tufanından önce Mayıs 2023'te "Beytülmakdis Buluşmaları" başlıklı bir eğitim serisinde karşılaşmışız ilk kez. Kudüs Nesli Gençlik konusunu anlatmış Fatma Apan. Çok samimi gelmişti bana hali ve tavrı. Ben de İmam hatipli olduğum için kendi öğretmenlerimden biri gibi benimsedim onu. Dolu dolu bir içerik hazırlamıştı o akşam için. Gençler neyi sever ne izler ne dinler, bunları biliyordu. Kudüs'ü anlatmak ve sevdirmek için epey mesai harcadığı belliydi. İlk ziyaretinin gerçekleştiği anı ve onu nasıl dönüştürdüğünü bize o akşam anlatmıştı. Ben de bu kıymetli hikâyeyi sizlerle paylaşmak istedim. Buyurunuz efendim.

Röportaj: Hilal Takmaz

Fatma hocam önce biraz kendinizden bahseder misiniz?

İsmim Fatma Apan. Meram Yıldız Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde Arapça öğretmeniyim. Üç çocuğum, iki torunum var.

Filistin meselesini ilk ne zaman ve nasıl duydunuz?

Çocukken evimize Tercüman Gazetesi gelirdi, ben onları anlamasam da okurdum. Ve Yaser Arafat'ın fotoğrafı mutlaka ön sayfada, arka sayfalarda olurdu. İlk kez oralarda Filistin diye bir yerin varlığından haberdar oldum. Gençliği-mizde Filistin ile Kudüs'le ilgili ezgiler vardı. Onları dinlerdik ama bir masal ülkesi gibiydi. Orada bir köy vardı uzakta ama ulaşılmaz, gidilmez gelinmez bir yerdi. Bildiğim tek şey Peygamber Efendimizin oradan miraca çıkmasıydı.

Beytülmakdis'e ilk ziyaretiniz ne zaman gerçekleşti ve başka yerler varken neden Kudüs'ü tercih ettiniz?

Kudüs'e ilk 2019 yılı ocak ayında ara tatilde gittim. Arkadaşımin oğlunun ısrarıyla gittim. Öncü Eğitimciler Derneğinde seferi o düzenliyordu. Ben "Kudüs tur fiyatları pahalı.

Üzerine biraz daha koyup umreye giderim" diyenlerdendim maalesef. İlk gidişim çok bilinçli bir tercih değildi. Ziyaret öncesi araştırma yaparak, kitap okuyup film seyrederek gidemedim. Ama Kudüs beni yaktı yaktı kül eyledi. Üç gün boyunca ağladım ve bugüne kadar gitmediğim için kendimi çok mahcup hissettim.

Beytülmakdis ve Mescidi Aksa deyince aklınıza ilk gelen üç kelime nedir?

Cihad, maneviyat ve Miraç.

Orada hiç unutamadığınız an hangisi?

Kudüs'e dokuz kere gittim dolayısıyla unutamadığım anlar çok fazla. Ama yolcularla Filistinli hanımlar arasında tercümanlık yapıyorum ve Kible Mescidinde oturuyorduk. İki namaz arasıydı. Filistinli bir hanımefendiyle tanıştık. Eşi yirmi beş yıldır esirmiş. Çocuklarını büyütmüş, evlendirmiş, torunları olmuş. Bunları tek damla gözyaşı dökmeden anlattı. Tercüme ederken gözlerim doldu boğazım düğümlendi. Kadındaki o sabır, o vakur hal gözümün önünden gitmiyor. Şehadet parmağını havaya kaldırıp söylediği tek cümle şuydu: "Hasbinallahi ve ni'mel vekil."

Oraya gittikten sonra sizde neler değişti?

Hayatım Kudüs'ten önce ve Kudüs'ten sonra diye ikiye ayrıldı. O kafaya taktığım, üzüntü sandığım minik şeyler döndükten sonra anlamı yitirdi. Biz Türk kadınları acıdan besleniyoruz, benim acım senin acını geçer diye acı yarıştırmıyoruz. Filistinliler ise umudu besleyip büyütüyor. Kudüs'ten dönünce kendi kendime söz verdim: Herkese Kudüs'ü anlatacağım, onları gitmeye ikna edeceğim, dedim. Elhamdülillah, Allah kısmet etti Kudüs ve Mescidi Aksa ile alakalı sayısız seminer verdim. Yüzlerce insanı Kudüs'e götürdüm.

Beytülmakdis'le ilgili bir hayal kursanız bu ne olurdu?

Mescidi Aksa ve Kudüs'le ilgili her seferinde çok güzel hayaller kuruyorum. Grubumda her meslekten insan oluyor. Özellikle eğitimciler ve doktorlar çok fazla. Onlara orada çok güzel işler hayal ediyorum. Öğretmenlerin hepsini Yunus Emre Enstitüsü'nde çalıştırıyorum.

Doktorlara Makasid Hastanesi'nde, müteahhit, mimar, inşaat mühendisi olanları zeytin dağının yeniden inşasında yer buluyorum. Oradaki bütün keferelerin kabrini yıktırıyoruz. Oraya ilim yuvaları yapıyoruz. Mescidi Aksa yeniden eski günlerine dönüyor. Bir eğitim kampüsü gibi bütün alanlarda hizmet veriyor. Ben bir halvethanede yaşıyorum mesela; olur mu olur. Öğretmen bir yolcum dedi ki; hocam ben kapılara kızları, oğlanları koyacağım. Gelenleri gülsularıya ve hurmalarla karşılayacaklar. Fetihten önce gelmeyenleri almayacağım, kapının dışından bakacaklar.

Beytülmakdis'i hatırlatan en sevdiğiniz şiir ya da ezgi?

Kardan aydınlık ezgisini çok seviyorum. Kudüs'te Mescid-i Aksa'dan çıkarken yolcularımızla hep bu ezgiyi söylüyoruz. Bir de Arapça birkaç ezgi var hikayeleri çok acıklı. Bunlardan biri "Mevtinî". Sözlerini İbrahim Tukan yazmış. Doğup büyüdüğü Nablus'un işgalini görmüş. Anavatanım, seni bir daha müreffeh, muzaffer ve güvenli görebilecek miyim, diye haykırıyor o şiirde İbrahim Tukan. Vefatından yirmi beş yıl sonra bu şiir Filistin milli marşı oluyor. Diğer Ebu Arab'ın sözlerini yazdığı "heddî ya bahr heddî". Bu da Nekbe'de ailesi ile beraber Suriye'ye gidenlerden; giderken evin önündeki dut ağacıyla, ağaçtaki kuş yuvasıyla, bahçelerindeki zeytin ve limon ağacıyla vedalaşılıyor. Denizle vedalaşılıyor ve diyor ki ey deniz sakın ol biz yakında döneceğiz biraz sabret, biliyorum yol uzun meşakkatli ama yine de döneceğiz. Sözleri çok güzel bir ezgidir. Hep ağlatır beni.

Son sorum şu olsun hocam, ziyaretlerinizi izliyorum, genelde pozitifsiniz. Umudunuzu nasıl diri tutuyorsunuz?

Küçük olumsuzluklara takılmıyorum. 1 Temmuzda gittiğimizde sabah namazında İlknur'un grubu ile karşılaştık. Şam kapısının yanında namaz kıldık, çimler biraz ıslaktı üşüdü. Ama çok mutluyduk. Bir de bu işin biteceğine çok inancım var. Çünkü Allah'ın vaadi var. Bazılarına saçma gelebilir ama her gittiğimde gelinlere para takıyorum. Arkamdan grup takıyor sonra aile fotoğrafı çektiriyoruz. Herkes çok mutlu oluyor, değişik bir anı kalıyor. Ve bunu paylaşıyorum, bakın burada savaş yok, işgal var ama hayat devam ediyor. Düğünler devam ediyor, biz para takıyoruz, diyorum. Bir de murabıtlarla çok sohbet ederim. Sofralarına otururum. Onların o imânı ve duruşları bana o kadar moral oluyor ki! Karamsarlığımdan utanıyorum.

Gazze'nin içinden genç kardeşimiz Cihad el-Kahuci ile söyleşi

Söyleşi: Pınar Demirel

Siz bu satırları okurken söyleşi yaptığımız kardeşimiz sağ mı yoksa şehitler kervanına mı katılmış olacak bilmiyoruz.

Gazze için çok dertlendiğim ve dua ettiğim bir zamanda Rabbim karşıma Gazzeli Cihad kardeşimi çıkardı. O benim için Gazze'nin kalbine açılan kapı. Her an, her haliyle tefekkür pencereleri aralar. Tanışma hikayemiz ve her ânımız hikmetlerle doludur. Onun nezdinde izzetli Gazze halkını sizlerin de tanınmasını istedim. Bu niyetle aşağıda okuyacağınız söyleşiyi gerçekleştirdik. Dilerim bu savaş biter; Cihad'la Gazze'yi yeniden inşa etmeyi ve geleceğe dair hayallerimizi konuşuruz bir dahaki sefere.

Kendini tanıtır mısın kıymetli kardeşim?

Benim adım Cihad el-Kahuci. Han Yunus'taki Nasır Hastanesinde doğdum. Doğu Han Yunus'un Ben-i Süheyla şehrinde yaşıyordum. Yerimden edildikten sonra Han Yunus'un batısındaki El-Mavasi bölgesinde yaşamaya başladım.

Doğduğun mahalleden biraz bahseder misin, Hangi oyunları oynardınız mesela?

Küçük, bahçeli bir evimiz vardı. O bahçede oynardık. Çocukluğumun büyük kısmı kuzenlerim ve komşularım ile futbol oynayarak geçti.

Savaştan önceki Gazze'yi merak ediyoruz. Abluka altında hayat nasıl sürerdi, Gazze'nin en çok nesini severdin?

Gazze savaştan önce çok güzeldi, hepimiz için bu böyleydi. Evet, abluka vardı, ekonomik zorluklar vardı, hatta İsrail'in saldırıları sonucu ölümler de vardı. İşsizlik oranı yüksekti ve pek çok aile maddi sıkıntılar yaşıyordu. Ama buna

rağmen herkes mutluydu. Şartlar ne olursa olsun günlük rızığımızı sağlardık. Yaşam mücadelesi dünyanın başka şehirlerinde olduğu gibi sürerdi.

Gazze'de dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmayan bir sosyal dayanışma görürsünüz. Herkes sevinçlerini ve acılarını birbirleriyle paylaşır, birbirinin yanında durur. Savaş öncesinde hayat zorluklarla doluydu ama aynı zamanda direniş, kültür ve canlı bir sosyal yaşam barındırıyordu.

İçme sularının çoğu kirlilik ve altyapı eksikliği nedeniyle insan tüketimine uygun değildi. Yıllardır altyapıyı onarmaya çalışıyorduk ama Gazze'ye uygulanan kuşatma ve sınır kapılarındaki kısıtlamalar yüzünden gerekli modern makineleri ve ekipmanları getiremiyorduk. İsrail işgali bunu engelliyordu. Elektrik kesintileri günlük hayatımızın bir parçasıydı. Elektrik bize günde sadece 4 ila 8 saat gelirdi. Bu süre günlük yaşam için yeterli değildi ama Gazze'ye uygulanan kuşatma yüzünden zor şartlara alışmak zorunda kaldık.

Elektrik geldiğinde tüm işlerimizi yapmaya çalışırdık. Yine de bütün zorluklara rağmen savaş öncesi hayat şimdikinden çok daha güzeldi.

Gazze; daracık ara sokaklarıyla, geniş caddeleriyle, güzel ve masum çocuklarıyla, halkın tek nefes alabildiği yer olan deniziyle, güzel hava-sıyla, kışıyla ve yağmurlarıyla çok güzeldi. O yağmurlar Gazzelileri çok mutlu ederdi. Kuşlarla güzeldi; sabahları okula, üniversiteye ya da işe gitmeden önce ötüşleriyle uyanırdık.

Aksa Tufanı başladığında buna hazır mıydınız?

7 Ekim sabahı saat 06:15'te uykudan uyandım. Gazze halkı dehşet verici bir sesle, ardından gelen büyük patlamalarla uyandı. Hepimiz bu korkunç seslerle yataklarımızdan fırlayıp evlerin çatısına koştuk. Sonra gördük ki her yerden İsrail'e doğru roketler fırlatılıyordu ve silah sesleri hiç durmuyordu. Bu; Kassam Tugaylarının gerçekleştirdiği ani bir saldırı olan "Aksa Tufanı" operasyonunun başlangıcıydı.

Gazze'de bu saldırı hakkında hiçbir bilgimiz yoktu ve böylesine cehennem gibi bir savaşa hazır değildik. Gazze halkı bu operasyon başladığında büyük bir şaşkınlık ve şok yaşadı. Operasyondan bir gün sonra, 8 Ekim sabahı İsrail saldırıya geçti. Sadece birkaç saat içinde 5000'den fazla bomba sivil evlere atıldı. Evler sakinlerinin üzerine yıkıldı. Bu saldırılarda yüzlerce çocuk ve kadın hayatını kaybetti.

O gün çok zordu, korkunçtu, çünkü bombardıman hiç durmadı. Adeta cehennem gibiydi. Saldırıya uğrayan bölgelerde yaşayanlar kendilerini ve sevdiklerini koruyabilmek için okullara ve zaman zaman savaşlarda sığınak olarak kullanılan hastanelere koştu.

Ayrıca, toplumsal dayanışma örnekleri de dikkat çekiciydi. Aileler evlerini başkalarına açtı, insanlar birbirine yardım etti. Yiyecek, su ve temel ihtiyaçları, kuşatmanın ve zor şartların ortasında temin etmeye çalıştılar.

Gazze iki yıla yakın zamandır direniyor. Hem bombardıman hem açlık tehdidi varken hayatta kalmayı nasıl başarıyorsunuz?

Hayatta kalma mücadelemiz, insan direnişinin ve kararlılığının acımasız şartlara ve kesintisiz saldırılara karşı ne denli güçlü olabileceğinin canlı bir örneğidir. Büyük bir acı ve ıstırap tecrübesinden geçtik; ancak tüm zorluklara rağmen elimizdeki her türlü imkânla hayatta kalmaya çalıştık.

Seçeneklerin kısıtlı olmasına rağmen daha güvenli yerlere gitmeye çalıştık. Hedef alınan bölgelerden, göreceli olarak daha güvenli gördüğümüz yerlere; UNRWA'ya bağlı okullara, Birleşmiş Milletler'e ait merkezlere ve hastanelere sığındık. Oysa bu yerler bile çoğu zaman saldırılardan muaf değildi. Yine de binaların alt katlarında veya daha sağlam yapılarda korunaklı alanlar aradık.

Temel ihtiyaçlarımızı karşılayabilmek için her yolu denedik. Elektrik üretmek amacıyla piller ve güneş panelleri kullandık; telefonlarımızı şarj etmek ve günlük işlerimizi sürdürebilmek için bunlara başvurduk. Yiyecek olarak konserve ve stoklanmış gıdalara yöneldik. Fırınlar her ne kadar tehlike altında olsa da açık olanlardan ekmek temin etmeye çalıştık ya da ateş yakarak yemek pişirdik.

Komşular yiyeceklerini, barınaklarını birbirleriyle paylaştılar; özellikle çocuklara ve yaşlılara büyük bir özen gösterildi. Genç gönüllüler enkaz kaldırma, yaralıları taşıma, kurtarma operasyonları ve şehitlerin defnedilmesinde aktif rol aldı.

İnternet ve iletişim kesildiğinde bazıları telsiz cihazları kullandı; bilgi ulaştırmak ve yardım istemek için bölgeden bölgeye hareket ettiler. Ebeveynler, çocuklarını sakinleştirmeye çalıştı; korku ve endişelerini gizleyerek sükûnet ortamı oluşturmaya gayret etti.

Tüm tehlikelere rağmen, aktivistler ve siviller yaşananları cep telefonlarıyla belgeledi; gerçeği dünyaya duyurmak ve medya ablukasını kırmak için paylaştılar. Bu, sadece bir hayatta kalma savaşı değil, aynı zamanda insanlık onurunun ve dayanışmanın en çarpıcı tezahürüydü.

Gazze’de çocuklarınızı nasıl yetiştiriyorsunuz, nasıl böyle dirençli olabiliyorlar?

Bu soru, derinliğiyle yüreğe dokunuyor ve birçok anlamı içinde barındırıyor. Özellikle Gazze dışındaki dünyada pek çok insan, Gazze çocuklarının azim ve direniş gücünün kaynağını merak ediyor. Çünkü Gazze’de çocuk yetiştirmek, aslında imkânsıza karşı yaşamı savunmak, sabırla, onurla, güçle dimdik durmayı öğrenmek demektir.

Gazze’de çocuk yetiştirmenin dünyada bir benzeri yok. Ebeveynlerimiz bizi, kuşatmalarla boğulan, savaşların ardı arkasının kesilmediği, güvenliğin neredeyse hiç olmadığı bir ortamda büyüttü. Ancak buna rağmen annelerimiz ve babalarımız bizlere yüce değerler aşılarmayı başardı.

Gazze’nin çocukları daha küçük yaşlardan itibaren onur ve haysiyetle yoğrulurlar. Daha erken yaşlarda haklarının farkına varırlar; ne olursa olsun onurlarının çiğnenemeyeceğini bilirler. Vatanlarına, ailelerine, ulusal ve dini kimliklerine bağlılıkları kuvvetlidir. Gazzeli bir çocuk, tarihini ve davasını bilerek büyür.

Aynı zamanda sabretmeyi ve dayanmayı öğrenirler. Bize küçüklüğümüzden beri öğretilen bir şey varsa o da şudur: Hayat kolay değildir; haksızlığa, acıya karşı dimdik durmamız gerekir. Ölümün gölgesinde yaşasak da

hayatı sevmeyi öğrendik. Ders çalışmayı, oynamayı, gülmeyi sevdik. Bugünün Gazzeli çocukları da aynı şekilde yaşamı sevmekle direniyor; yumuşak ama etkili bir başkaldırı bu.

Erken yaşta sorumluluk duygusu da gelişir. Çünkü birçok çocuk, yaşadığı kayıplar, acılar ve ailevi sorumluluklar nedeniyle yaşitlarından çok daha erken olgunlaşır. Gazze çocuklarının direnci tesadüf değil, ailelerinden gelen bir mirastır. Sabah her şeye rağmen ayağa kalkıp yaşamla yüzleşen ebeveynleri gören çocuklar, yıkılmanın bir seçenek olmadığını öğrenir.

Sürekli bir tehdidin gölgesinde büyüyen çocuk, zamanla uyum sağlar; güçlü bir ruhsal savunma geliştirir. Bu noktada inanç çok önemli bir yer tutar. Acı anlarında insanı ayakta tutan şey, çoğu zaman inançtır. Gazze toplumu da bu inancı güçlü şekilde yaşar. Daha konuşmaya, okumaya başladıkları andan itibaren çocuklar camilere gider, namazı ve Kur’an’ı öğrenirler. Yıllarca bu eğitimin ardından, birçok çocuk 12 yaşına geldiğinde Kur’an’ı baştan sona ezberlemiş olur. Her yıl, Gazze’de Kur’an hafızı olan çocuklardan oluşan büyük gruplar mezun edilir.

Ayrıca Gazze toplumunun dayanışması çok güçlüdür. Toplumun sunduğu bu güçlü manevi ve psikolojik destek özellikle çocuklar için hayati öneme sahiptir.

Savaş boyunca sürekli yer değiştirmek zorunda kaldınız. Bunun nasıl bir şey olduğunu tahayyül etmekte zorlanıyoruz. Yerinden edilmek ne demektir?

Gazze’de savaş sırasında bir yerden başka bir yere göç etmek, yaşadığımız en zor ve en acı dolu anlardan biriydi. Bu göçler çoğu zaman ani ve beklenmedik şekilde gerçekleşiyordu. Hazırlıksız yakalanmak sıradan bir durumdu; çünkü bir başka yere taşınmak demek, çadırını ve tüm eşyalarını kısa sürede toparlayıp götürmek zorunda kalmak demektir. İsrail ordusu genellikle sözde tahliye çağrısı yapıyor, ama daha birkaç saat geçmeden o bölgeye ağır bombardıman başlatıyordu. Bu süre, büyük bir şehir için çok kısaydı ve bu kadar kısa zamanda bir nakliye aracı bulmak neredeyse imkânsız hale geliyordu.

Bu yüzden elimizdeki en değerli eşyaları omuzlarımıza alır, diğer her şeyi geride bırakıp hızla çıkardık. Çünkü zaman yoktu ve bazen hayat sadece birkaç dakikaya sığıyordu. Bu süreçte yaşadıklarım, hayatım boyunca unutamayacağım derin yaralar bıraktı. Bir gün, İsrail ordusu yaşadığımız şehri derhal boşaltmamızı emretti. Köydeki herkes hızla ayrıldı, ama ben biraz geciktim çünkü ailem hazır değildi.

Tam o sırada, İsrail ordusunun zırhlı araçları köye girdi. Ağır bombardıman başladı. Her şeyi, ama her şeyi geride bırakmak zorunda kaldık. Kurşun sesleri ve patlamaların arasında korku her yeri sarmıştı. O uğursuz günde, zırhlılardan kaçarken bir İsrail tankı doğrudan üzerimize ateş açtı. Yanımda birçok insan vurularak şehit oldu. Gözlerim dehşetle etrafı tararken, can yoldaşım, çocukluğumdan beri kardeşim gibi olan en yakın arkadaşımı yerde kanlar içinde yatarken gördüm.

O an dizlerimin bağı çözüldü, yere yığıldım. Acının ağırlığıyla ne yapacağımı bilemedim. Onu bir yere çekmeye çalıştım ama artık çok geçti... O an yüreğim parçalandı. İsrail tankları hızla ilerliyordu. Arkadaşımı bir evin yanına taşıdım, üzerine bir battaniye örttüm ve kaçmaya devam ettim. Bu her şeyin sadece on dakika içinde gerçekleştiği 4 Aralık tarihiydi. O gün hayatım boyunca zihnimde bir kâbus olarak kalacak.

O gün kardeşim gibi sevdiğim arkadaşımı kaybettim. Birlikte büyümüştük, birlikte yaşamıştık. Ben oradan ayrıldım ama kalbim hâlâ onun yanındaydı. O köy, o sokaklar şimdi sadece acı bir hatıradan ibaret. Zorunlu göç, sadece yer değiştirmek değil; aynı zamanda sevdiklerini kaybetmek, bir daha asla dönemeyeceğin anılarda kalmaktır. İsrail sadece evleri değil, tüm bir şehri yerle bir etti.

Evimden çıkarken, onun yıkılacağını biliyordum. Ama tüm şehrin yok edileceğini tahmin edemedim. Şimdi geriye sadece hüznle karışık anılar kaldı. Göç etmek kolay değil. Gazze’de herhangi birine sorarsanız, savaşta yaşadığın en zor şey nedir diye, hiç düşünmeden “göç” der. Her tahliye emriyle birlikte istikrarımızı, özgürlüğümüzü kaybettik.

Bugün bu satırları yazarken, kalbim o günlerin acı dolu hatıralarıyla dolu. Zorunlu göç, yaşadığımız en derin yaraydı...

Gazzeli bir ailenin 14 yaşındaki kızı Ayşe Saif, kardeşlerini kaybetmenin acısını Hucurat Hareketi için yazdı.

Evin halkı gittikten sonra evin kokusu ne kadar ağırlaşıyor. Sanki duvarlar inliyor. Bütün hava donuklaşmış, kaybolmuş ve aniden kaybolan yüzleri arıyor. Yastıklar başlarının izini taşıyor. Battaniyeler hala vücutlarının sıcaklığını koruyor. Odalar bile hüznü tanıdı. Her köşe fısıldıyor “işte buradaydılar ve işte burada değiller.” Yemek kokusu eskisi kadar güzel değil artık. Yankılanan kahkaha sesi bir yanılsama oldu. Eve giren güneş ışığı bile temkinli bir şekilde geçiyor. Sanki burada hiçbir şey aydınlatılmayı hak etmiyormuş gibi. Evin neşesiydi. Evler ölmez... ama solarlar. İnsanları yokken, sadece duvar olurlar. Belli belirsiz yankı... ve anılarla kokulandırılmış kayıpların acısı zamanın yarasını iyileştirmez.

Gazze'den 14 yaşındaki kızımız Jeehad Hucurat Hareketi için yazdı....

Ey deniz, ađlama da bizi ađlatma.
Gözyaşlarınıızı yutun, gözyaşları bizi yaralar.
Dalgaların bizim evimiz olduğunu
ve karada bizi barındıracak hiçbir ülkenin olmadığını
ne zaman anlayacaksın?
Ey inanlar, bir toplum için ađlamayın.
Kayaları ağlattı ama padişahları ağlatmadı.
Ülkenin tamamı Gazze'ye kapalı.
Ancak gökyüzünün bizi karşıladığını görüyorum.
Allah'ım sıkıntı arttı, durum büyüdü, zulüm yaygınlaştı.
Senden başka ilah yoktur.
Sana řikayette bulunuyoruz ve senden yardım diliyoruz.
Ey Allah'ım!
Senin katından başka hiçbir güç ve kuvvet yoktur.
Senin lütfundan başka hiçbir kurtuluř
ve senden başka hiçbir zafer yoktur.

Editör: Pınar Demirel

فلسطين

15
HUCURAT HAREKETİ

İsraili Haham Ronen řaulov:

**"Gazze'nin
tamamı ve
Gazze'deki
her ocuk
açlıktan
ölmeli."**

BİLİNÇSİZ YADA BİLİNÇLİ BİR ALÇAKLIK

Bazen "tamam ama ilk saldıran HAMAS oldu" diyenlere denk gelirsiniz. Üstelik bu alçakların isimleri "Müslüman" ismi.

Sanki Aksa Tufanı durduk yere ortaya çıktı. Sanki keyfi bir saldırıydı. Geçmiş yoktu sanki. İsrail denilen yapı aslında itibarlı ve iyi bir komşuydu. Onlarca yıl Filistinliler evlerinden zorla çıkarılmadılar, hapse atılmadılar, işkencelere maruz kalmadılar. Defalarca katledilmediler. Sanki öyle değil mi?

MERAK KONUSU

"Yahudiye değil, siyoniste düşmanınız" diyoruz fakat gerçekten siyonist olmayan yahudi var mı?

Özellikle Türkiye'deki yahudiler arasında bu rakam çok merak ediliyor.

Türkiye'de "biz siyonizme ve İsrail'e karşıyız" diyen kaç yahudi tanıyoruz?

1? 3? 5? 20?

Sessizliklerine bakılırsa rakamlar çok küçük.

HUCURAT AĞUSTOS

YAVUZ SULTAN SELİM CAMİSİNDEYDİK

Sultangazi İlçesi Müftülüğü'ne bağlı Yavuz Sultan Selim Camisi'nde yaz okulları kapsamında kız çocuklarıyla bir araya geldik. Velileriyle birlikte camiye gelen çocuklara önce 3 şehir ve 3 mescid anlatımı yaptık. Görseller eşliğinde yaptığımız sunumumuza çocukların ilgisi yüksekti. Sunumun ardından çocuklarla mini bir sanat etkinliği gerçekleştirdik. Bu kapsamda caminin içerisinde Filistin resim sergimizi açtık. Çocuklar sergiyi gezdiler ve maket Mescid-i Aksa üzerinde incelemeler yaptılar. Daha sonra çocuklarla boyama etkinliği yaptık.

MUSTAFA HASANOĞLU MESCİDİNDEYDİK

Avcılar Müftülüğüne bağlı Mustafa Hasanoğlu Mescidinde Yaz Kur'an Kursu kapsamında çok güzel çocuklar yetişiyor. 6 Ağustos 2025 Çarşamba günü o kursumuzdaydık. 3 şehir ve 3 mescid sunumunu yaptık. Çocuklar için bir de resim sergisi açarak mini bir kültür sanat etkinliği yaptık. Akabinde hafıza oyunları oynadık Ve boyama etkinliği yaptık.

BEYAZIT MEYDANINDAYDIK

9 Ağustos 2025 Cumartesi günü Beyazıt Meydanı'nda hem yerli hem de yabancı turistlere Filistin/Gazze temalı bir farkındalık çalışmasına imza attık. Çocukları da unutmadık.

SÜLEYMANİYEDEYDIK

3 Ağustos Pazar günü İstanbul'un turistik camilerinden olan tarihi Süleymaniye Camisi'nde Şemsiye Derneği ile ortak bir organizmeye imza attık. Caminin iç avlusunda açmış olduğumuz stantlarda yerli ve yabancı çocuklar canlı boyama yaptılar. Aynı zamanda alanda kurduğumuz Gazze/Filistin resim sergisimiz ziyaretçilerin yoğun ilgisiyle karşılandı. Çok sayıda yerli ve yabancı turistler tarafından bol bol fotoğraf çekildi.

KOCAELİ'DEYDİK

Kocaeli'nin Darıca ilçesinin merkezi olan Osmangazi Saat Kulesi meydanında Filistin resim sergimizi açtık. 18 Ağustos 2025 Pazar günü ilçenin yerel sivil toplum kuruluşlarından Gönül Birliği Derneği'nin organizasyonuyla açmış olduğumuz resim sergimiz ilçe halkının ve tatil nedeniyle ilçeye gelen yerli turistlerin ilgisine sunuldu. Ayrıca Gönül Birliği Derneği'nin deneyimli üyeve yöneticileri tarafından aynı zamanda İslami tebliğ ve davet çalışmaları yapıldı.

@HucuratHareketi

@HucuratHareketi

@HucuratHareketi

15
HUCURAT HAREKETİ

İSRANBUL

İstanbul'daki Kudüs izlerini keşfettik

Hucurat Hareketi'nin kısa adı İSRANBUL olan İstanbul'daki Kudüs izlerine yönelik ziyaret ve bilinçlendirme çalışmasının ilki gerçekleştirildi.

Sultangazi Belediyesi'nden tahsis edilen servis aracıyla 28 Ağustos 2025 Perşembe günü Sultangazi şubemiz olan Mekân-ı Akse'de toplanan hanımlar sabah erkenden ilk durak olarak Abdulhamid Han'ın türbesine vardılar. Şeyma Kitapçioğlu'nun rehberliğinde ziyaretler daha sonra Ayasofya Camii ve Edirnekapı Şehitliği şeklinde devam etti. Proje-miz sonraki aşamalarda Yavuz Sultan Selim Türbesi, Kanuni Sultan Süleyman ve Hürrem Sultan Türbeleri, Mavi Marmara Şehitleri şeklinde genişletilerek devam edecektir.

BEYTÜLMAKDİS OKUMA GRUBU

GAZZE OKUMALARI

Hazırlayan: Neyyo Yılmaz

Beytülmağdis Okuma Grubu 28 Ocak 2020’de, iki hanım tarafından Peygamber Efendimiz’in (sav) Beytülmağdis’in fethi için gerekli gördüğü ilk adım olan ilmî aşamayı gerçekleştirme niyetiyle kuruldu. Beş yılı aşkındır bu alanda aşama aşama okumalar, kitap tahlilleri ve online eğitimler yapılıyor. BOG; alanında uzman hocalarla hem yetişkin hem de çocuklara yönelik eğitimler düzenleyerek gençlerin Kudüs’e gitmesine vesile oldu. 7 Ekim Aksa Tufanı’ndan sonra Beytülmağdis’e yönelik çalışmalarına devam eden topluluğumuz alandaki eksikliği fark etti. Bilmediğimiz yeri seveyemeyiz düsturuyla Gazze ile ilgili okumalara başladık.

Neredeyse iki yıldır soykırımın devam ettiği Gazze neresidir, neden Gazze gibi sorulardan yola çıkarak okumalara başladık ve yoğun bir başvuru ile karşılaştık. İlk aşamayı tamamlayan grubumuz ikinci aşama okumalarına devam ediyor. Okumaların ilk etabı devam ederken Orta- doğu Uzmanı Zahide Tuba Kor Hoca ile “Ateşkes Sonrası Gazze’de Son Durum” başlıklı bir program gerçekleştirdik. Ayrıca ilk aşamada okuduğumuz son kitap olan “İzzettin El Kassam: Suriye’den Filistin’e Bir Direniş Hikayesi” kitabını yazarı Peren Birsaygılı hocayla tahlil ettik. Şimdi size ilk aşamaya katılan arkadaşlarımızın yazdığı tahlil yazılarından birer örnek sunmak istiyoruz.

İHHURAT HAREKETİ

Kitap Adı: Osmanlı İdaresinde Gazze.

Yazar: Ali İhsan Aydın, Zekeriya Kurşun.

Hazırlayan: Zennure ER-KONYA. Tarihin en eski yerleşimlerinden olan Gazze tarih boyunca bir geçiş ve ticaret merkezi olmuştur. Stratejik konumu itibarıyla hem transfer noktası olmuş hem de bölgesel hareketlerin yönlendirildiği bir merkez olmuştur. Gazze, askeri güzergahın üzerinde olması hasebiyle önemli bir jeopolitiğe sahiptir ve bu sebeple savaş dönemlerinde ilk saldırılar ve tahrip edilen yer olmuştur. Memlûklüler döneminde iktisadi ve eğitim yönünden öne çıkmıştır. Gazze Osmanlı egemenliğine girdikten sonra tam bir vakıflar şehri olmuştur. Her ayrıntı her harcaması titizlikle kalem kalem işlenmiştir. Bu da Osmanlı Devleti zamanında Gazze’nin ne kadar değer ve önem gördüğünü gösteriyor.

Elde edilen gelirlerin yarısı vakıflara yarısı hazineye aktarılmış. Her türlü olumsuz durumlarda bölge kadısı, mutasarrıflar titizlikle olayın incelemesini araştırmasını yapmışlar. Gazze’nin demografik yapısına bakıldığında Müslümanların nüfusunun gayrimüslimlere oranla fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca gayrimüslimlere ait mülklerin az olduğu “toprak satma” olayının yalan olduğu belgeler ışığında ortaya çıkmaktadır. Kitabı anlamakta güçlük çeksem de gayet bilgilendirici ve aydınlatıcı oldu diyebilirim. Canımı acıtan nokta, Gazze derme çatma yıkık dökük halde iken Yahudi ve Hristiyanlara ait mahallerin oldukça bakımlı muntazam ve gösterişli olmasıydı. Tıpkı bugün savaşta yerle bir olması gibi! Duam o ki, Rabbim Gazze’yi ve tüm Filistin’i siyonistlerden kurtarsın, bizleri de birlik eylesin düşmanın üzerine gidecek Gazze’yi savunacak güç kuvvet cesaret versin.

Kitap adı: Tünel Gazze’de yaşamak. Yazar: Mehmet Akif Ersoy.

Hazırlayan: Yasemin Özer Kırıcı - İstanbul.

Gazze deyince ilk aklımıza gelen oradaki insanların teslimiyeti ve işgalcilerin korkulu rüyası tüneller. Bir savaş muhabirinin gözünden, yaşanan insanlık dramının en ince ayrıntısına kadar anlatıldığı kitabın herkes tarafından mutlaka okunması gerektiğine inanıyorum. İnsanlar, yardımlar geliyor mu diye hala sorular sorarken, tünellerin işlevini, şeklini, oluşturulma mücadelesini ve yardımların tünellerden ulaştırılmasını anlamaya çalışmamıza yardımcı olan bilgiler veriliyor. Geçmişten günümüze çözüme ulaşamamış ‘Gazze’. Gözü dönmüş, korkak siyonist işgalcilerin acımasızca uluslararası savaş hukukuna aykırı halleri ve onun kölesi olmuş diğer devletlerin içler acısı durumu, güç mücadelesi arasında yaşanan utançlar. Sanki bugünkü Gazze’yi anlatıyor hissine kapılıyor insan. Lakin şimdi zulmün kat be kat arttığını idrak ediyor. Ölümle burun buruna bir yaşamın ve Dünyada yalnız kalmışlığın adresi “Gazze”. Birlik olamayan müslüman ülkelerin acizliğini gözler önüne seriyor. “Allah Ümmet olma bilinciyle hareket etmediğimiz sürece bize yardım etmeyecek, anne”. “Acı bize dokunmadan acıtmıyor aslında”. Rabbim hem Gazze hem de Mescidi Aksa konusunda Ümmeti Muhammedi birlik eylesin.

Kitap Adı: Postmodern Bir Soykırımın Anatomisi. Yazar Adı: İbrahim Barca.

Hazırlayan: Elif Şule Öztürk-Konya

Postmodern Soykırım; kendini meşru göstererek bir halkı, kültürü, kimliği yok etmeyi amaçlayan çağın araçları ile işlenen soykırımları tanımlamak için kullanılır. İçinde kimiksizleştirme, tarihi olaylarla oynama, video, fotoğraf ve haberlerle algı manipülasyonu, karşı tarafı terörist ilan etme, medya yoluyla insanların belleğinde olayları yeniden oluşturmayı içermektedir. Tıpkı İsrail’in yaptığı gibi. İbrahim Barca ilk bölümde bu yaşananları Yahudilik tarihinin başlangıcından itibaren adım adım analiz etmiş, derinlemesine çözümlemiştir.

Kitabın ikinci bölümünde de Gazze Soykırımı yaşanırken kaleme aldığı köşe yazılarına yer vermiştir. Kitabın son bölümünde ise Fotoğraflarla Gazze Soykırımı ele alınmıştır. Barca kitabının 108. sayfasında şöyle bir temennide bulunuyor; “Ümit ederim ki acımasızca öldürülen Filistinli mazlumların kanları ve ahları tüm dünya Müslümanlarının birbirleriyle aralarındaki ihtilaf ve çatışmalarına son vermelerine sebep olur. Topyekûn Allah’ın ipine sarılmalarına ve onun nurunu tamamlama yolunda bir mücadele içinde olmalarına kapı aralar.” Rabbim bu temenninin en kısa sürede gerçekleşmesini, birlik olmamızı nasip etsin. Bizi kardeşlerimizin özgürlüğüne vesile eylesin. İslam’ın nurunun bizim elimizle tüm dünyaya yayılmasını nasip eylesin.

Kitap Adı: İzzeddin el-Kassam Suriye’den Filistin’e Bir Direniş Hikayesi.

Yazar: Peren Birsaygılı Mut.

Hazırlayan: Betül Ay-İstanbul.

İzzeddin el-Kassam’ın Suriye’den Filistin’e, 20. asırdan 21. yüzyıla uzanan direniş hikayesinin anlatıldığı biyografik eser, bölgenin 1917 sonrası tarihî sürecine de yer vermektedir. Hem alim ve vaiz, hem mücahid ve direnişçi bir lider olan İzzeddin el-Kassam’ın hayranlık uyandıran hayat hikayesi azim ve kararlılıkla hak için mücadele edildiğinde imkansız gibi görünen şeylerin mümkün hale gelebileceğinin en büyük delili. İzzeddin el-Kassam’ın yoğun hayat temposu içerisinde çocukluğunda edindiği ve ömrü boyu sürdürdüğü alışkanlığı geceleri saatler boyunca Kur’ân-ı Kerîm okumak! Yıllar sonrasına ilham olabilmemesinin temelinde de bu alışkanlığı yatıyor olmalı. Allah rahmet eylesin ve ibret alabilmeyi, nice İzzeddinler yetiştirmeyi ve İzzeddin olmayı nasip etsin.

Kitap Adı: Sevgili Gazze. Yazar: Orhan Alimoğlu.

Hazırlayan: Yeliz Vergi-Mersin.

Bu kitapta sağlık sistemi üzerinde oluşturulan baskılar ve işgalcilerin tutumları oradaki doktorun anıları ile bize aktarılmış. Yine her Filistin kitabında olduğu gibi bir insanlık dramı birinci gözden anlatılıyor. İnşallah artık güzel günlerin de anlatıldığı anlar yaşıyoruz.

Birinci aşama tamamlandıktan sonra katılımcılardan aldığımız olumlu geri bildirimler doğrultusunda ikinci aşamaya geçmeye karar verdik. Alanda kapsamlı bir kitap taraması yaptık ve ikinci aşamada üç eseri okumaya karar verdik. Aşağıda bu okuma grubuna katılanların düşüncelerini okuyacaksınız. Bu çalışmanın başkalarına da örnek olmasını diliyoruz.

'Selamünaleyküm, bu grubun bana kazandırdığı en önemli şey devamlılıktı. Özellikle yeni çıkmış kitapları okumamız ve halen süren soykırımın etkilerine alışmadan devamlı gündemimizde olması açısından çok önemliydi. Bilmediğimiz bir şeyi savunamayız ya da en küçük rüzgârda dağılırız bunu kendime hatırlatmamı sağladı. Vesile olan herkese çok teşekkürler.'

'Ve aleykum selam her okuduğum kitap yeni bir pencere açtı. Bilmediğim ne kadar çok şey olduğunu bir kez daha anlamış oldum. Kutsalımızı, emanetimizi, Müslümanlığımızı sorguladığım bir seri oldu. Kitap seçimleri zaten çok yerinde ve güzel ayrıca teşekkür ederim.'

'Aleykümselâm ve rahmetullah. Tam tamına listeyi okuyamasam dâhi kendimi kuvvetli hissettim. Dedim ki evet, Gazze için dertlenenlerle bir aradayım, zulme sessiz kalmadım. Allah bizi daimi ilmiyle âmil olan, cihad edenlerden eylesin.'

'Allah hepinizden razı olsun cânım kardeşlerim. Özgür Kudüs'te omuz omuza saf olup şükür namazı kılmak, fethine vesile ve şahit olmak nâsibimiz olsun.'

Yorumlardan da görüldüğü üzere toplulukta bereket var ve önemli olan çok şey yapmak değil az ve devamlı yapmaktır. Beytülmakdis Okuma Grubu olarak soykırım devam ederken "Ben ne yapmalıyım?" sorusuna verebileceğimiz en önemli cevap; öncelikle işgal edilmiş zihinlerimizi ilimle bu işgalden kurtarmaktır.

İnsanlığı utandıran bu ve benzeri resimleri paylaşıyorsanız

İsrail'e göre siz;

- 1) Algı yapıyorsunuz
- 2) Antisemitistsiniz

Tam da dergimizin bu sayısı için çalışmaya başladığımız sırada haydut devletten bir açıklama geldi.

İsrail Dışişleri Bakanı Lapid dünya genelinde artan soykırım aleyhtarlığı ve Filistin'e destek kampanyalarından duyduğu endişeye dair şu ifadelerle yer verdi:

"Uluslararası bir baskı kampanyasıyla karşı karşıyayız. Bu antisemitiktir."

Tarih, bereket ve lezzetin izinde **FİLİSTİN MUTFAĞI**

Editör: Sümeyye Sancak

Filistin ve Kudüs denildiğinde, tarihi önemini anlatmakla bitiremeyiz. Kudüs; derin bir geçmişe ve gezmekle tükenmeyecek bir serüvene sahiptir. Bugüne kadar pek çok video izlememe, seminer ve derslere katılmama, yazılar okumama rağmen Kudüs'ün yemek kültürüne dair pek fazla bilgiye rastlamadım. Ben de bu yazımda size Kudüs'ün yemeklerinden ve kullanılan bazı baharatlarından bahsetmek istiyorum.

Filistin mutfağı, Doğu Akdeniz'in bereketli topraklarında yüzyıllardır şekillenen köklü bir yemek kültürüne sahiptir. Zeytin ağaçları ve baharatlar bu mutfakta hem lezzetiyle hem de tarihiyle dikkat çeker. Filistin'in bereketli topraklarında kök salan zeytin ağaçları, 600 hatta 1000 yılı aşan bir tarihin sessiz tanıklarıdır. Bu asırlık ağaçlardan elde edilen zeytinyağları yalnızca lezzetiyle değil, taşıdığı derinlikle de öne çıkar. Filistin mutfağının vazgeçilmezleri arasında yer alan bu yağlar sofralara hem bereket hem de şifa taşır.

Osmanlı döneminde ise Kudüs ve çevresinden temin edilen zeytinyağları, saray mutfağında hazırlanan en özel yemeklerin lezzetine lezzet katmış, adeta medeniyetler arasında bir köprü olmuştur.

Filistin sofrasının en bilinen yemeklerinden biri maktubedir. Maktube; pirinç, sebze ve etin veya tavuğun birlikte pişirilmesiyle hazırlanır. Lezzeti kakule, defne yaprağı ve karabiberden gelir. Piştikten sonra büyük tepside ters çevrilerek servis edilir. Kalabalık aile yemeklerinde birlik ve beraberliği simgeler.

Maktube yemeği, simgelediği birlik ve beraberliği bizzat kendim İman sayesinde yaşamış oldum. İman için buluşma düzenlemiştik ve kendisi Maktube yaparak herkesin oturup tepsiyi ters çevirmek, gerçekten heyecan verici olmakla beraber, arkadaş ortamında güzel bir simgeyi ve geleneği de gerçekleştirmiş bulunduk. Güzel bir anı olarak hafızalara kazındı.

Kahvaltı sofralarının baş tacı olan ful, Filistin'de çok tüketilen bir yemektir. Kuru baklanın uzun süre kaynatılmasıyla hazırlanır, ardından zeytinyağı, limon suyu, sarımsak, kimyon, pul biber ve tuz eklenerek lezzetlendirilir. Ful, Filistin halkının günlük yaşamında önemli bir yere sahiptir.

Filistin mutfağında özellikle Ramazan ayında ve özel günlerde çokça yapılan geleneksel bir yemek fettahıdır. Haşlanmış nohut, yoğurt, ktır badem, ktır ekmek ve üzerine dökülen tereyağı ile hazırlanır. Doyurucu ve bereketi simgeleyen bir yemektir.

Meze sofralarının vazgeçilmezlerinden biri baba gannuştır. Ana malzemesi közlenmiş patlıcandır. İçine yoğurt, zeytinyağı ve tahin eklenerek hazırlanır, meze halinde servis edilir. Özellikle sıcak yaz günlerinde serinletici bir lezzet olarak tercih edilir. Yanında taze ekmek veya lavaşla ayrı bir tat katar.

Besleyici ve paylaşımı simgeleyen bir diğer lezzet humustur. Haşlanmış nohut, sarımsak, tahin, tuz, limon suyu ve zeytinyağı eklenerek pürüzsüz bir kıvama getirilir. Meze olarak, kahvaltıda veya ana yemeklerin yanında sofraları süsler.

Filistin mutfağının simge yemeklerinden biri olan falafel, ana malzemesi nohut olan bol baharatlı bir yemektir. İçinde karabiber, pul biber, kişniş, sarımsak ve soğan bulunur. Bol yağda kızartılarak dışı çıtır, içi yumuşak hale getirilir. Türkiye’de de çok sevilen bu yemek, lavaş içinde turşu, salata, sarımsaklı yoğurt ve tahinle dürüm halinde yenilir.

Milli yemeklerinden kabul edilen musakhan, tavuk eti, soğan, zeytinyağı ve sumakla hazırlanır. Tavuk, bol miktarda zeytinyağı ve sumakla pişirilmiş soğanla birlikte sunulur. Bu karışım, “tabun ekmeğı” adı verilen taş fırında pişirilen geleneksel ekmek üzerine konur. Üzerine çam fıstığı veya badem serpilir. Genellikle zeytinyağı hasadı döneminde yapılır; çünkü bolca zeytinyağı kullanılır. Toprakla, bereketle ve gelenekle bağ kuran bir yemektir.

Filistin sofralarında çok tüketilen ve vazgeçilmeyen bir sos da yoğurt ve tahin karışımından oluşur. Birçok yemeğın yanında vazgeçilmez bir eşliktir.

Filistin Mutfağında Kullanılan Baharatlar

1. Zahter (Kekik karışımı - Za’atar): Filistin’in en meşhur baharat karışımıdır. Kekik, sumak ve kavrulmuş susam karışımından oluşur. Zeytinyağıyla karıştırılarak ekmeğe sürölür, böreklerde, kahvaltıda ve et yemeklerinde kullanılır.

2. Sumak: Ekşimsi aromasıyla et, tavuk, salata ve dolmalar-da kullanılır. Özellikle soğanlı sumaklı salata, kebabların yanında sık görülür.

3. Kimyon: Nohut yemekleri, falafel, mercimek çorbası ve et yemeklerinde çok kullanılır. Sindirimi kolaylaştırması nedeniyle baklagillerle birlikte tercih edilir.

4. Tarçın: Sadece tatlılarda değil, etli pilavlarda da yaygın şekilde kullanılır. Etin kokusunu hafifletir ve sıcak bir aroma katar.

5. Kişniş (Tohum veya Toz): Köftelerde, etli ve bazen sebze yemeklerinde tercih edilir.

6. Karabiber: Çoğu yemekte temel baharatlardan biridir. Et ve sebzelerde vazgeçilmezdir.

7. Kakule (Habeshistan baharatı olarak da bilinir) Hem kahvede (özellikle Arap kahvesi) hem de tatlılarda ve bazı etli yemeklerde kullanılır.

8. Zerdeçal: Pirinç pilavlarına, çorbalara ve bazen tavuk yemeklerine sarı renk verir.

9. Biber (Pul biber, acı biber): Acılık ve renk katar

10. Baharat Karışımları (Baharat / Filistin Baharatı): Karabiber, tarçın, kimyon, kakule, karanfil ve muskat gibi baharatların karışımıdır. Köfteler, etli yemekler ve çorbalarda sık kullanılır.

Baharat deneyimini özellikle kakule ve defne yaprağı ile tavuk haşlarken kullandığımda, kokusunu ve tadı bambaşka olmuştı. Gerçekten pilava ayrı lezzet, tavuğa ayrı lezzet katıyor. Et yemeklerinde sindirimi kolaylaştırıyor. Ve ağır gelen yemeğı hafifletiyor. Denemenizi tavsiye ederim.

CİHAD PERSPEKTİFİNDEN BOYKOT VE GARKAD AĞACI

"Cihad" kelimesi, lügatımızdan kaldırılalı uzun zaman oldu. Unutulmasından ziyade kullanılması sakıncalı kelimeler arasında sayıldı. Etimolojik olarak incelendiğinde Türk Diyanet Vakfı'nın İslam Ansiklopedisi'nde; Arapça'da **"güç ve gayret sarfetmek, bir işi başarmak için elinden gelen bütün imkânları kullanmak"** mânasındaki cehd kökünden türeyen cihad; İslâmî literatürde **"dinî emirleri öğrenip ona göre yaşamak ve başkalarına öğretmek, iyiliği emredip kötülükten sakındır- maya çalışmak, İslâm'ı tebliğ, nefse ve dış düşmanlara karşı mücadele vermek"** şeklindeki genel ve kapsamlı anlamı yanında fıkıh terimi olarak daha çok Müslüman olmayanlarla savaş, tasavvuf- ta ise nefs-i emmâreyi yenme çabası için kullanılmaktadır.

Cihad; Kur'ân-ı Kerîm'de isim olarak dört, bundan türeyen fiil şeklinde yirmi dört yerde geçmekte, **"cihad eden"** anlamındaki mücahid ise iki âyette zikredilmektedir. Bu âyetlerin bir kısmında cihad; doğrudan savaş, bir kısmında ise **"Allah'ın rızasına uygun bir şekilde yaşama çabası"** şeklinde ele alınmaktadır.

Cihad kelimesinin bireysel ve toplumsal yönü bulunmakta, bireysel cihad olmadan toplumsal cihad eksik kalmaktadır. Hayatın gayelerinden olan var olmak ve nihai hedefi olan

varlığını, insan-ı kâmil statüsüne yükselterek tekâmül etmek için Alemlerin Sultanı'nın (sav) sözleri dikkat çekmektedir. Hz. Muhammed (sav) Tebük Seferi'nden dönüşte ashabına:

"Küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz."

beyanının yanında

"Mücahid, nefsiyle cihad edendir." buyurmuştur.

Hz Aişe'nin (ra) amellerin en faziletli olarak ifade ettiği cihad, toplumsal manada normal şartlar içinde farz-ı kifaye iken seferberlik zamanlarında farz-ı ayn olarak kabul edilmektedir.

Ahir zaman ümmeti olarak hem insan olmak ve kalabilmek hem de toplumsal manada içinde bulunulan bu süreç; büyük ve küçük cihadı gerekli kılmakta, farz-ı kifayeden farz-ı ayna geçiş yaptırmaktadır.

"İslâm'ın başı peygamberlik ve rahmettir. Ardından hilafet ve rahmet olur. Ardından saltanat ve rahmete dönüşür. Akabinde emirlik ve rahmet olur. Sonrasında İslâm'a merkeplerin birbirini ısırması gibi saldırılar. İşte o vakit cihâda yönelin." (Taberânî, el-Mucemü'l-Kebîr, XI, 88/11138)

Yukarıdaki Hadis-i Şerif'te de bildirildiği üzere İslamiyet'e ve

İslam dünyasına saldırılar gün geçtikçe artmakta, şer güçler saldırmak için birbirleriyle yarışmaktadırlar. Bu durumda ne yapabileceği yine aynı Hadis-i Şerif'in devamında Alemlerin Sultanı (sav) tarafından açıklanmaktadır.

"...O vakit en hayırlı cihâdınız sınırlarda nöbet tutmaktır. Sınır nöbeti (ribat) tutacağınız en faziletli yer de Askalan'dır." (Taberânî, el-Muḥcemü'l-Kebîr, XI, 88/11138)

Sınırlarda nöbet tutmak...

Sınırlarımız; ruhumuz, geleceğimiz, mefkuremiz, ailemiz, neslimiz, vatanımız, değerlerimiz, Yüce Allah tarafından değerli kılınanlarımız, Peygamber emanetlerimiz, Peygamberimizin (sav) vasiyeti... Yine Hadis-i Şerif'te buyurulduğu üzere hikmetinin genişliğini tam idrak edemesek de sınır nöbetinin en faziletli olarak "Askalan" yani Filistin topraklarından bahsedilmektedir.

Sınırın ötesi rahmetten uzak ise hep birlikte sınırlarımızı, değerlerimizi koruyacak, küçük ve büyük cihadımızı destekleyecek sözlü ve fiili dualarla, ilim yolunda ilerlemeyle ve Mübarek Mescid-i Aksa'nın fethedilmesinin kapısını açacak olan saflarını doldurmayla cihada ortak olabiliriz.

Fethedilmesini beklemeden gitmek ile fetihten sonra gitmenin kıymeti hem dünyada hem de ahirette farklı olacaktır.

“Kudüs’e hâkim olan dünyaya hâkim olur.”

Aksa Tufanı bunun için ortaya çıkmadı mı? İlk kıblemiz, ikinci mescidimiz, üçüncü haremimizi bekleyen tehlikeler sebebiyle başlatılan süreçte, İslam Alemi topyekûn cihada çağırılmadı mı? Herkes, gücü nispetince yapabileceği şeyleri yapmalı ve yapmaması gereken şeyleri de yapmamalıdır.

“İlimsiz amel, amelsiz ilim olmaz” düsturunca öncelikle cihad üzerine olduğunu düşündüğümüz davayı bilmeli, öğrenmeli, idrak etmeliyiz. Kabiliyetimiz nispetinde yapabileceklerimizi belirlemeli ve hareket etmeliyiz. Fiili ve sözlü dualarımızı eksik etmemeliyiz.

Gözümüzün önünde hemen hemen iki yıllık bu soykırımın karşısında olmak için; din, düşünce, inanç, ırk gibi tüm farklılıklarımızdan öte **“insan”** olmak yeterliydi. İlk kıblemiz, ikinci mescidimiz, üçüncü haremimiz için **“Ne buyurursun?”** diye soran Hz Meymun’e (r.anha), Efendimiz (sav) **“Oraya (Mescidi Aksa’ya) gidin ve içinde namaz kılın. Eğer oraya gidemez ve içinde namaz kılamazsanız kandillerinde yakılmak üzere oraya zeytinyağı gönderin.”** buyurur. (Ebu Davud, Kitâbu’s-Salât, 14) O sırada Kudüs işgal altındadır ve “Gidin” diye söylediği kişi bir kadındır.

“Haksızlık karşısında susan, dilsiz şeytandır.” sözü bizi bu cihatta en ön saflarda tutmalıydı. Aksi takdirde karşı karşıya kalacağımız tehlikeyi Efendimiz (sav) şu şekilde bildirmektedir:

“İnsanlar; zalimin zulmünü görür de ona engel olmazsa, Allah’ın onları genel bir azaba uğratması kaçınılmazdır.” (Tirmizî, Tefsîrûl-Kur’ân, 5)

Yüce kitabımızda bir toplumda zulüm varsa sadece zulüm yapanın sorumlu olmayacağı, bu konuda masum olsalar da zulme engel olmayanların da musibet ağına düşebilecekleri net bir şekilde ifade edilmektedir.

“İçinizden sadece zulmedenlere dokunmakla kalmayacak olan bir musibetten sakının ve bilin ki Allah’ın cezası çok şiddetlidir.” Enfal Suresi 25. Ayet

Hz. Ali kaybettiğimiz izzetin sebeplerinden birini ve çözümünü asırlar öncesinden bize sunmaktadır.

“Haksızlık önünde eğilmeyiniz çünkü hakkınızla beraber şerefinizi de kaybedersiniz.”

Yahudilerin, yaşamaya en düşkün insanlar olduğunu ve bu nedenle ölümü istediklerini belirten Bakara Suresi 95. ve 96. ayetler ile Cenab-ı Allah, cihadımızdaki en önemli aşamayı bizlere işaret etmektedir. **“BOYKOT”**. Yahudi’ye verilecek en büyük darbelerden biri ekonomik

darbedir. Hayber kuşatmasında, Yahudileri dize getiren mal sevgileri olmuştu. Boykot konusunda Kur’an’da Hud Suresi 113. ayet ile Allah bizleri uyarmaktadır. **“Zulmedenlere destek olmayın, yoksa ateş size de dokunur”**

Bu ateş; bir duvarın tuğlaları gibi olması gereken Müslümanların, kardeşlerini desteklemeleri yerine katledilmesine sebep olacak soykırıma finans olmakla ilişkilendirilebilir ya da iki yıla yakın soykırım, açlık, tecavüz, izzetleriyle dalga geçme gibi akla gelmeyecek zulümler karşısında dünyanın şer güçlerine karşı 2.5 milyar Müslümanın yalnız bıraktığı, vatanlarını terk etmeyen, Mescid-i Aksa’ya sahip çıkmak için direnen o mazlumların bedduaları da olabilir.

Kur’an-ı Kerim’de Yahudilerin sözlerini tutmayan, hırslı, peygamberlerini yüz üstü bırakan hatta öldüren, kendilerini üstün gören, dünyalık çıkarları için her şeyi mubah gören, dünyaya düşkün, fesatçı bir kavim oldukları bildirilmektedir. Tarihi kaynaklar da bunu onaylamaktadır. Patrik Safronyus, Kudüs’ün anahtarını Hz. Ömer’e verirken Yahudilerin şehre girişine izin verilmemesini bildirmişti.

Yahudilerin bu özellikleri ile birlikte ahir zaman ümmeti olarak kendi özelliklerimizi de Peygamber Efendimiz’in (sav) mübarek sözleri perspektifinden incelemeliyiz.

“Yakında milletler, yemek yiyenlerin (başkalarını) çanaklarına (sofralarına) davet ettikleri gibi, size karşı (savaşmak için) birbirlerini davet edecekler.”

Bunun üzerine birisi:

“Bu, o gün bizim azlığı-mızdan dolayı mı olacak?” dedi.

Resûlullah (s.a.v):

“Hayır, aksine siz o gün kalabalık, fakat selin önündeki çerçöp gibi zayıf olacaksınız. Allah düşmanlarınızın gönlünden sizden korkma hissini soyup alacak, sizin gönlünüze de vehn atacak.” buyurdu.

Başka biri:

“Vehn nedir ya Resûlullah?” diye sorunca Allah Rasulü (s.a.v):

“Vehn, dünyayı (fazlaca) sevmek ve ölümü kötü görmektir.” cevabını verdi.” (Ebu Davud, Melahim, 5)

Dünya sevgisi Yahudilerin özellikleri iken ahir zamanda bu özelliği konusunda Peygamberi tarafından ikaz edilen ümmete dönüşme sürecinde, sınıksız sarılmamız gereken iki emanet; Kur'an-ı Kerim ve Peygamber sünnetleridir. (Muvatta', Kader, 3)

“Kim bir kavme benzemeye çalışırsa, o da onlardandır.” (Ebû Dâvud, Libâs, 4/4031)

Peygamber Efendimiz sav

“Müslümanlar, Yahudilerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Bu savaşta Müslümanlar Yahudileri öldürürler. Hatta bir Yahudi; taşın, ağacın arkasına gizlenir. Bunun üzerine o taş, o ağaç, ‘Ey Müslüman, ey Allah'ın kulu! İşte arkamda bir Yahudi! Gel, onu öldür!’ der. Yalnızca garkad bir şey söylemez. Zira o, Yahudilerin ağaçlarındandır.”

Dr. Recep Bilgin “Gargad” Hadisinin Sened Yönünden Tenkidi ve Gargadın Dilbilimsel Açısından Tahlili” makalesinde Garkad ağacını etimolojik ve morfolojik açıdan incelemiştir.

Dr. Bilgin makalesinde, 1897’de Thedor Herz başkanlığı ile gerçekleşen ilk Dünya Siyonist Kongresi’nde Arz-ı Mevud idealleri ile Siyonizm kavramının sistemleşip Dünya Siyonist Teşkilâtı kurulduğunu, bu hedefe ulaşmak üzere Müslümanlarla açıkça bir savaş yerine içeriden güçsüzleştirme ve dolaylı olarak savaşma kararı alındığını, Müslümanların elinde Kur'an oldukça hedeflerine ulaşamayacakları, uzaklaştırma ve yabancılaştırma ile mücadele etmeleri gerektiğini bildiren İngiliz siyasetçi Gladstone’nun bu aşamada oldukça etkili olduğunu açıklamıştır. Gladstone siyaseti ile sihirli güç niteli-ğindeki asa olan; Hollywood, Yeşilçam, Pinewood ve Bollywood gibi sinema ve medya sektörünün siyonizm hedefini gerçekleştiren garkad ağaçları olduk-

larını yorumlamıştır.

Ayrıca bu makalede; “Soyağacı” kavramı üzerinden Yahudilerin devletleri olana kadar farklı ülkelerde farklı isimler ile soylarını gizleme gereksinimi duydukları ya da hala günümüzde Siyonizm faaliyetlerini güçlendirmek için farklı ülkelerin vatandaşlıklarında bulundukları açıklanmıştır.

Bu yaklaşım ile güncel olayları ilişkilendirdiğimizde finans ve lobi faaliyetleri açısından gizlendikleri ekonomik güç ile garkad ağacı ilişkilendirilebilir. Ya da insanların “Hayır” diyetedikleri makam, güç, para, konfor alanı birer garkad ağacı olup siyonizmi sakladıkları ve destekledikleri açıklaması da yapılabilir.

Bu minvalde boykot ürünü ya da aynı markanın farklı isimlerle piyasaya sürülen mallarını satan firmaların, hala terör örgütü ile ilişkide olan kamu ve özel sektörlerin de birer garkad ağacına dönüşebilecekleri ifade edilebilir. Özellikle “Filistin” davasının olduğunu ilan eden yeşil sermayeli büyük şirketler, Yahudileri saklayan garkad ağaçlarına dönüşerek tezatlık oluşturmaktadır.

“Allah ancak, din konusunda sizinle savaşmış, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve çıkarılmanıza yardım etmiş olanlarla dostluk kurmanızı yasaklar. Kim onlarla dost olursa işte bunlar kendilerine yazık etmişlerdir.” (Mümtehine:9)

Bırakın garkad ağacı olup
Siyonizme soykırım yapması
için destek olmayı, Cenab-ı
Allah günümüzü bizzat anla-
tan bu ayet ile dostluk kurul-
masını bile yasaklamaktadır.

**"...Mazlumun bedduasından
sakın. Çünkü onunla Allah
arasında perde yoktur."**
(Buhârî, Zekât, 63; Müslim,
Îmân, 29)

Bölgesel konjonktür, ekono-
mik unsurlar, dış dinamikler ya
da **"Müşteri istiyor.", "Onsuz
yapamam.", "Daha iyi
temizliyor."** sözlerine indir-
genemeyecek bir realiteden,
bebeklerin sistematik açlık ile
katledildiği bir soykırımdan
bahsediyoruz.

**"Sizden biriniz kendisi için
sevip arzu ettiği şeyi din
kardeşi için de sevip arzu
etmedikçe gerçek anlamda
iman etmiş olmaz"** (Buhârî,
Îmân 7; Müslim, Îmân 71-72.
Ayrıca bk. Tirmizî, Kıyâmet 59;
Nesâî, Îmân 19, 33; İbn
Mâce, Mukaddime 9)

**Ticarete ve ilişkilere devam
edenler, empati yapabil-
seydiler hala devam
edebilirler miydi bu kanlı
alışverişe?**

İslam tarihinde de bu konuda
birçok fetva verilmiştir.
Zamanın şeyhülislamı İzzet bin
Abdüsselam **"Bugünden
sonra toprakla- rımıza girip
çıkan Haçlılara hiçbir şey
satılmayacak ve hiçbir şey
alınmayacaktır."** (Sübkî,
Tabakat, İzzet bin Abdüsselam
md.) fetvasını yayınlamıştı.

Bir terzi, zalim bir sultana
elbise diktiğini ve bunu
yaparak zulme yardımcı olup

olmadığını Süfyan es Sevri'ye
sorar. Süfyan es Sevri de
doğrudan zalim olduğunu,
kendisine iplik ve iğne satan
tüccarın ise zulme yardımcı
olduğunu bildirmişti (Zehebi,
Zevacir, 2/202). Bazı
kaynaklarda bu hadise,
Abdullah bin Mübarek'e nispet
edilmektedir (Gazali, İhya, Yeme
İçme Adabı Bl.)

Ayet, hadis, akademik çalışma,
tarihi kaynaklar ve fetvalar ile
desteklenen bu derleme
çalışması; boykot kavramının
önemini ve etkisini bir kez
daha göstermektedir. Basite
indirgenmesi, önemsiz
gösterilmesi gibi sistematik
değersizleştirme tuzaklarına
düşmeden onurlu bir tercihin
göstergesi olarak hayatımızda
merkeze almalı, yaşamımızı
boykot hassasiyeti ile sürdür-
meliyiz. Boykot sadece soykı-
rım ya da olaylar sürecinde
değil ömür boyu yapılması
kıymetli bir cihaddır.

Gargad ağacı misali bahaneler
ile siyonizmin varlığını devam
ettirmeyelim. Gargad ağacı
olmayalım hele de dilinde
Filistin olup Yahudileri
arkamızda saklayıp siyonizmi
güçlendirmeyelim. Yeşil
sermayeli firmalar, Filistin
davasında olduğunu söyleyen
devletler, Allah'a inanan
insanlar, Peygamberimize
(sav) iman eden müslümanlar,
vicdanının sesini duyan özgür
ruhlular hem kendi
hayatımızda hem de çevre-
mizdeki garkad ağaçlarını fark
edelim. Hak ve batıl savaşında
zulme ortak olmayalım.

Bir yetim... Gazze

Yetim kaldı Gazze
Toprak ağladı ona
Gökyüzü, yeryüzü ağladı
Bir insanoğlu kaldı

Müslümanlar kaldı
Her şeyi geride bırakan
Bir millet kaldı
Çabuk unutan bir millet

Yetim kaldı Gazze
Ne vicdanı sızladı kiminin
Nede gece huzursuzlandı
Kiminde bir kenarında kaldı

Yetim kaldı Gazze
Cesetler uçtu havada
Kiminin babası, annesi
Kiminin kardeşi, ablası, abisi
Kimi de kimsesiz kaldı

Yetim kaldı Gazze
Vicdanı olan hekes ağladı
Yürek taşıyanlar huzursuzlandı
Bazıları ise amellerini kararttı

Yetim kaldı Gazze
Her köşede çocuklar ağladı
Bazıları bir daha bulunamadı
Belkide çoktan kuş olmuşlardı

Ümmü Gülsüm Arık - Siirt

BEN SİZE KÜSÜM

Neyin var çocuk?
Seni de mi yaktı yedikleri çikolata
Seni de mi vurdu içtikleri kola

Neyin var anne?
Senin de mi eşin şehit oldu
Senin de mi evladın melek olup uçtu

Neyin var baba?
Senin de mi evin yıkıldı başının üzerine
Senin de mi yüreğin enkazın altında

Ben duydum ki
Müslümanlar ebabil bekliyorlarmış
Kulaklarını tıkayıp bekler iken,
Elimizden bir şey gelmiyor diyorlarmış.

Ben duydum ki
Avrupa'daki insanlar sokaklara dökülüyorlarmış.
Bizim dinimize, dilimize, ırkımıza bakmadan
"Özgür Filistin" nidaları atıyorlarmış.

Ben duydum ki
Bazı Müslümanlar bizi değil Noel babayı daha çok seviyorlarmış.
Ben duydum ki
Bazı Müslümanlar yılbaşı için hazırlığa başlamışlar.

Ve ben,
Benim adım Hanzala
Ben Filistin'in büyüymeyen çocuğuyum
Ben Filistin'in temsiliyim.

Ben on yaşındayım ve büyümüyorum
Ta ki yurdum özgür olana dek,
Anneler evlatlarını özgürce kucağına alana dek,
Babalar sadece bir kez ev inşa edene dek.

Ve siz Müslümanlar!
Sizin de mi evladınız şehit oldu
Sizin de mi eviniz yıkıldı başınızın üzerine
Sizin de mi yurdunuz işgal altında?
Anlar mısınız hakikati bilmem ama
Ben size yıllardır küsüm!

Emine
İlknur Bayrak

